

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»

Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут

МАУП
Кафедра Психології

Затверджую
Директор Північноукраїнського
інституту імені Героїв Крут

Віталій ГОЛІЦЬ

“ 28 ” серпня 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Психології
Протокол № № 1 від 28.08.2025 р.
В.о. завідувача кафедри

Олег МАКЛЮК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ»

спеціальності:	053 Психологія
	<i>(шифр і назва спеціальності)</i>
освітнього рівня:	Бакалавр
	<i>(назва освітнього рівня)</i>
освітньої програми:	«Психологія»
	<i>(назва освітньої програми)</i>
спеціалізації:	-
<i>(за наявності)</i>	<i>(назва спеціалізації)</i>

Розробник (-и) си­ла­бу­су нав­чаль­ної дис­ци­плі­ни:

Ю­щен­ко І. М., кан­ди­дат пси­хо­ло­гі­чних наук, до­цент, до­цент ка­фе­дри
Пси­хо­ло­гії

Вик­ла­дач:

Ю­щен­ко І. М., кан­ди­дат пси­хо­ло­гі­чних наук, до­цент, до­цент ка­фе­дри
Пси­хо­ло­гії

Си­ла­бус роз­гля­ну­то на засі­дан­ні ка­фе­дри Пси­хо­ло­гії
Про­то­кол № 1 від 28.08.2025 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Психологія особистості
Шифр та назва спеціальності	053 Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредитів/120 год. Лекції: 20 год. Практичні заняття: 32 год. Самостійна робота: 68 год.
Термін вивчення дисципліни	V семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://chern.maup.com.ua/silabusi-obov-jazkovih-navchalnih-disciplin-psihologija-pershij-bakalavrskij-riven/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація. Комунікація.

П.І.Б. викладача	Ющенко Ірина Миколаївна
Науковий ступінь	Кандидат психологічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри Психології
Дисципліни, які викладає НПП	Загальна психологія, Курсова робота з психології особистості, Патопсихологія, Психологічна корекція
Напрями наукових досліджень	Психологія
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0002-0781-7908 Профіль Google Академія: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=xmthwEUAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	yushchenko.ir@gmail.com
Контактний тел.	+380933093743
Портфоліо викладача на сайті кафедри	https://chern.maup.com.ua/wp-content/uploads/2025/09/portfolio_jushhenko_25.pdf

Анотація курсу. Вивчення навчальної дисципліни «Психологія особистості» розкриває наукові підходи, принципи і концепції дослідження особистості, які значно поглиблюють розуміння природи, поведінки і властивостей особистості.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є індивідуальні властивості і вікові відмінності в розвитку особистості.

Метою курсу є сформувати у студентів розуміння психології індивідуальних, типологічних та групових відмінностей особистості, придбати знання студентів про вікові особливості формування особистості, враховувати

потенційні, вікові та індивідуально-психологічні особливості особистості.

Завдання навчальної дисципліни: розкрити основні закони і закономірності психічного розвитку особистості, придбати знання студентами про вікові особливості розвитку особистості; знання про періодизації психічного розвитку, ознайомити студентів з віковими та індивідуальними особливостями особистості, придбати знання про наукові методи вивчення вікових особливостей.

Пререквізити. Вивчення навчальної дисципліни "Психологія особистості" засноване на знаннях і уміннях, отриманих студентами при вивченні таких дисциплін: "Загальна психологія", "Практичний курс загальної психології", "Вікова психологія і педагогіка", "Експериментальна психологія", "Психодіагностика".

Постреквізити. Знання та вміння, отримані студентами в процесі вивчення навчальної дисципліни "Психологія особистості", сприяють успішному вивченню студентами вищих навчальних закладів ряду інших навчальних дисциплін, спрямованих на формування професійних знань та умінь: "Диференційна психологія", "Конфліктологія", "Патопсихологія".

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетенцій і придбання результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою "Психологія", а саме:

Програмні компетентності і результати навчання:

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. СК12. Здатність до розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот. СК13. Здатність до застосовування соціально-психологічних понять, концепцій та теорій для інтерпретації соціально-психологічних явищ і процесів. СК14. Здатність до розуміння закономірностей взаємодії індивідів, соціальних груп, спільнот.
Програмні результати навчання	ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання ПР2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за

	<p>результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР7 Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.</p> <p>ПР11 Скласти та реалізувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.</p> <p>ПР16 Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР 20 Презентувати та обґрунтовувати детермінізм і гіпотези щодо появи та розвитку соціально-психологічних явищ.</p>
--	--

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин, з яких:			Методи навчання/методи оцінки
		Лекції	Семінари	Самостійна робота	
5-й семестр					Методи навчання: навчальна лекція; бесіда; дискусія; аналітичний; синтетичний; практичні, пояснювальні та ілюстративні методи; метод проблемного подання; інтерактивні методи (аналіз ситуації, дискусії, диспути, діалог, синтез думок; мозковий штурм; розвиток навичок; опрацювання дискусійних
Модуль змісту 1. Основні підходи до вивчення особистості в психології					
Тема 1.	Психологія особистості як наукова дисципліна				
Тема 2.	Концепції особистості				
Тема 3.	Диспозиційний напрямок в психології особистості				
Тема 4.	Когнітивний підхід до особистості				
Тема 5.	Гуманістичний напрямок у психології особистості				
Змістовий модуль 2 Психологічні характеристики особистості					
Тема 6-7	Індивідуально-психологічні властивості особистості			0	
Тема 8-9	Соціально-психологічні характеристики особистості			0	
Тема 10.	Розвиток і становлення особистості				

				питань; інноваційні методи навчання (компетентнісний; дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінка участі в дискусіях, інші інтерактивні методи навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, есе); тест; метод самоконтролю і самооцінки; оцінка кейсових завдань.
Модульних контрольних робіт				
Всього:	0	2	8	
Форма контролю: іспит				

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни конкретної навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями, завданнями та рекомендаціями викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, інтерактивна дошка, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Теми	Поточний контроль знань										Модульні тести	Іспит	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10			
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	4	4		4		3	20	40	100
Самостійна робота	2	2	2	1	2	2		1		1			

* Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожний вид академічної роботи абітурієнта з вищою освітою.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Психологія особистості» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (A) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);

- оцінка «добре» (B) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

- оцінка «добре» (C) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«A» - 18-20 балів;

«B» - 16-17 балів;

«C» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«E» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі іспиту. До іспиту допускається студент, який виконав усі необхідні навчальні завдання, визначені у навчальній програмі.

Підсумкова (семестрове) оцінка за дисципліну, що оцінюється за допомогою іспиту, складається з двох складових: результатів поточного оцінювання та оцінки за іспит.

Максимальна кількість балів за поточне оцінювання становить 60, а за іспит – 40.

Мінімальна кількість балів, необхідна для складання іспиту, становить 25.

Оцінка за поточну оцінку формується як сума балів, отриманих студентом під час семінарських/практичних занять, та будь-яких заохочувальних (бонусних) балів, якщо такі є.

Після оцінювання відповідей студента на іспиті викладач додає бали за іспит до балів, отриманих за поточну оцінку, щоб визначити підсумкову оцінку за курс.

Шкала оцінювання екзаменаційних завдань

Шкала	Загальна кількість балів	Критерії
Відмінно	30–40	Завдання виконано якісно; студент отримав максимальну оцінку за теоретичні знання.
Добре	20–29	Завдання виконано якісно, з достатньо високою часткою правильних відповідей.
Задовільно	10–19	Завдання виконано з середньою кількістю правильних відповідей; студент продемонстрував теоретичні знання з істотними помилками.

незадовільно з можливістю повторного складання	0–9	Завдання не виконано; студент продемонстрував теоретичні знання з істотними помилками.
--	-----	--

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота за кожною темою, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 1 бала за допомогою стандартизованих і узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
1	1	0,75	0,5	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна національна та ECTS шкала оцінювання.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Психологія особистості» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Психологія особистості» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації.

Основне:

1. Кісіль З. Р., Швець Д. В. Мотивація діяльності людини: Навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях. Одеса: Вид-во ODUVS, 2023. 154 с.
2. Мітіна С. В. Психологія особистості: навчально-методичний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 274 с.
3. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 3-е изд. редакція.

Додаток. Київ: Видавництво "Ліра-К", 2020. 364 с.

4. Москалець В. П. Психологія особистості. Підручник, 2-е изд. редакція. Додаток. Київ-Івано-Франківськ: Видавництво "Нова зоря", 2020. 436 с.

5. Психологічна підтримка і супровід дорослих і дітей в кризових ситуаціях: практикум, складений Браницької Т. Р., Матохнюк Л. О., Шпортун О. М. Вінниця: Видавництво Вінницької академії неперервної освіти, 2022. 131 с.

Додатково:

1. Католик Р. Психологія особистості (в схемах, презентаціях і таблицях): навчальний посібник. Львів: Львівський державний інститут внутрішніх справ, 2022. 158 с.

2. Католик Р. Психологія Я практичний дитячий психолог. Львів: Видавничий союз, 2020.

3. Кацавец Р. С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ: Алерта. 2021. 134 с.

4. Крюкова М. А., Лісовенко А. Ф. Практикум з психотерапії та психокорекції: навчально-методичні рекомендації (допомога при самостійній роботі випускникам магістратури факультету психології, політології і соціології) Кафедра психології Національного університету "Одеська юридична академія". Одеса: Фенікс, 2020. 40 с.

5. Матвійчук Т. Теорії особистості в зарубіжній і українській психології. Львів: Видавництво Т. Марченко, 2021.

6. Руденко Л. А. Основи психології і педагогіки: навчальний посібник. Львів: ЛДУ БЖД, 2020. 146 с.

Інформаційні ресурси:

1. Освіту. URL: <http://osvita.ua/CKhool/psychology/>

2. Кращі онлайн-курси в Україні та світі. URL: <https://prometheus.org.ua/>

3. Самоосвіта і саморозвиток. URL: <http://www.meta-ukraine.com>

4. Електронна бібліотека текстових тематичних колекцій [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.twirpx.com>.

5. Довідник книг відкритого доступу [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.doabooks.org>

6. www.nbuv.gov.ua / Національна бібліотека України імені в. І. Вернадського